

Aquests dies, davant la impossibilitat d'assistir a activitats i esdeveniments culturals presencials, hem vist com les xarxes socials han provat de suplir aquests impediments en la divulgació de continguts fent ús d'stories d'Instagram, newsletters, directes a través de Youtube, visites virtuals, videotrucades per Zoom, entre d'altres eines. Si bé això sovint es fa amb la intenció de fer arribar cert contingut artístic a un públic que, d'altra forma, no hi tindria accés, creiem que els ritmes d'aquestes pràctiques responen a un tipus de difusió i consum de cultura directament determinat per una lògica de mercat neoliberal, molt poc sostenible des de molts punts de vista.

És evident que necessitem internet i la comunicació digital per difondre les activitats que es fan, especialment en contextos de distanciament físic com l'actual. De fet, es poden dur a terme activitats virtuals artístiques tremendament enriquidores. Ara bé, cal preguntar-se si, enlloc de difondre i mediar propostes artístiques o culturals, no estem reproduint en les nostres pràctiques comunicatives infinitat de petits processos comercials que s'emmarquen en els sistemes de marketing digital hegemònics. Aquestes pràctiques hegemòniques ens aboquen a uns ritmes accelerats més propis d'un procés de venda que no pas d'un de comunicació. Tot plegat, pot fer que l'experiència es converteixi en decebedora, frustrant o saturada tant pels receptors com per les persones emissores. El que ens grinyola és el fet de fer servir unes eines, formes i pràctiques ideades amb una finalitat de venda i amb una lògica capitalista per tal de suplir necessitats força diferents com serien la difusió, mediació i relació d'una comunitat amb els projectes artístics. És especialment perillós, pensem, que fins i tot en la més petita entitat social o cultural, els encarregats de comunicació acabem convertits en petits caps de marketing imitant a escala les pràctiques i lògiques de les grans corporacions i entrant en una infructuosa competició per la visibilitat dins el maremànum de plataformes digitals comercials on sempre tindrem les de perdre.

En aquest context, dins de la programació d'Art Nou 2020, proposem un taller que tindrà lloc durant tota la durada del festival. Dins el taller, que serà obert a tothom, organitzarem un grup de treball per idear, dissenyar i gestionar una **plataforma de difusió en línia adequada**. Ens agrada pensar que aquest grup de treball serà una comunitat de fans amb una forta afecció per l'art contemporani de Barcelona i amb devoció per compartir-lo amb altres persones. Les motivacions dels participants poden sorgir del desig de recolzar el context local artístic i d'eixamplar-ne el coneixement i la seva accessibilitat.

Agafant com a referència exemples de comunitats autogestionades del que nosaltres anomenem el «bon Internet» o l'«Internet lliure» (els portals online de difusió de dades de forma descentralitzada de la dècada dels 2000, com els «fansubs» –comunitats que tradueixen i comparteixen material audiovisual en contextos on no és accessible-, la xarxa «P2P» –on els usuaris poden compartir arxius entre ells sense haver de passar per un servidor central-, o la «demoscene» –subcultura de programadors i artistes que creuen que el desenvolupament tecnològic i cultural seria més eficaç si tot es compartís lliurement-), proposem pensar en un model alternatiu de traducció, divulgació i difusió de contingut basat en una transmissió d'informació «vivable», «lenta» (que no ineficaç, però sí «adequada»). Entendre aquest contingut per difondre com un bé beneficiós per tota la comunitat -això és, un bé procomú- i, per tant, del que tots nosaltres ens hem de fer responsables d'accedir, mediar i difondre.

Qui sap si en un hipotètic futur ~~encara més~~ distòpic, amb un Internet sense les plataformes comercials que ara són les nostres eines d'ús diari, les pràctiques de difusió com les que plantejaria aquest grup de treball podrien ser una mena de resistència i reapoderament per poder donar resposta a necessitats de comunicació i difusió.

El taller que plantegem tindria lloc, majoritàriament, en un fòrum d'Internet, que seria, alhora, l'espai de debat pels integrants del taller i que també acolliria el directori d'enllaços per difondre part del contingut d'Art Nou 2020. Tant aquest fòrum com el contingut de la difusió estarien allotjats en els ordinadors personals dels participants del taller, tots ells funcionarien com a nodes d'una xarxa de servidors descentralitzada. A nivell tècnic, les sessions del taller començarien al fòrum d'Internet, on tothom es comunicaria per text i amb un àlies/nickname. Les sessions que tinguessin lloc al fòrum no tindrien una durada específica, sino que es dilatarien en el temps, de forma que el debat durant una "classe" pogués durar diversos dies. Més tard, podrem començar a realitzar sessions en altres serveis online de comunicació més directa (com Discord, plataforma utilitzada sobretot per "gamers" per xatejar per micròfon) i també, si la situació ho permet, reunir-nos en persona.

La primera part del taller se centrarà en redactar una mena de manual o decàleg on s'explicarà a quina problemàtica respon aquest projecte, quina és la filosofia darrere d'aquest i com haurem de fer per traduir i difondre el contingut d'Art Nou de forma col·lectiva. A partir d'això, començarem a realitzar pràctiques de traducció i difusió tenint en compte qüestions d'ecologia a Internet. Què decidim compartir i què no? Amb quina freqüència? Quin d'aquest material s'hauria d'arxivar? A on? La idea és que aquestes pràctiques serveixin per donar autonomia als diversos integrants del grup i que puguin treballar de forma independent. També, dins d'aquesta part, serà important establir rols específics per a cadascú (qui se centra en l'administració del material que ens facin arribar les galeries, els artistes o el públic; qui s'encarrega de la "traducció"; qui serà responsable de l'edició; qui de la difusió). Tot plegat obrirà debats sobre la pròpia presa de decisions al grup que, pensem, hauria de respondre també a lògiques d'autonomia i descentralització.

També caldrà debatre quin tipus d'eines de difusió -digitals o físiques- cal prioritzar o com es podria fer accessibles els continguts a diferents tipus de públics tenint en compte les diferents realitats socials i tecnològiques d'aquests.

Per a tots els continguts i processos d'aprenentatge del taller volem aprofitar el coneixement i treball fet prèviament per col·lectius ja establerts que treballen amb lògiques similars. Això ens donaria la possibilitat de vincular-nos i visibilitzar-nos recíprocament, difondre el que està fent el grup de treball i Art Nou i, òbviament, aprofitar l'expertesa d'aquests col·lectius. En aquest sentit plantegem alguna formació per part de gent com FemProcomuns, eReuse.org o lateixidora.org, entre d'altres.

Cal destacar que el mateix grup acabarà creant contingut i material de difusió producte del seu propi procés de creixement i formació. Caldrà explicar com el grup s'ha organitzat, com treballa i com manipula o pensa de forma crítica la difusió del material d'Art Nou. Compartir aquests processos d'aprenentatge és indispensable per contribuir en la lògica del procomú i per retornar a la gran comunitat de l'Internet lliure nous coneixements generats que s'han fonamentat en d'altres preexistents.

En qualsevol cas, és important recordar que aquesta plataforma respon a unes necessitats específiques per part d'Art Nou:

- Una reivindicació d'allò presencial i d'una visió crítica en l'ús de la difusió per xarxes.
- Poder acollir allò que no es podrà fer en persona.
- Poder complementar allò que sí que es pugui fer.
- Tenir un aspecte relacional.

En definitiva, aquest taller serà la versió "beta" d'un projecte que podria ser autònom i tenir continuïtat. Es convidarà a la gent a participar en el taller, però també a implicar-se en el grup. Art Nou serà el primer cas d'aplicació, però aquest tipus de grup/plataforma podria replicar-se amb nous grups de treball en altres centres, entitats o contextos vinculats a l'art.